

# 'Opslag in rode bes goed in hand te houden met Basta'

„Met Basta is opslag in rode bessen goed in de hand te houden, maar dan moet er wel minimaal om de tien dagen worden gespoten“. Dat zegt Adri van Eck, adviseur kleinfruit bij DLV Plant. Hij begeleidde het afgelopen jaar een demoproef die de werking en praktische toepasbaarheid van het middel in rode bessen heeft laten zien.

In de proef is gewerkt met de adviesdosering van 1%, een halve dosering van 0,5% en nogmaals een halve dosering gecombineerd met 2% ammoniumsulfaat. Alle drie doseringen zijn gespoten met 240 liter water. Daarmee is de nevel fijn genoeg voor een goede bedekking, maar ook weer niet té fijn waardoor de spuitvloeistof zou verwaaien. Voor één bespuiting is daardoor 1,2 tot 2,4 liter Basta per hectare gebruikt.

## Halve dosering is onvoldoende

Uit de demoproef kwam naar voren dat een 1% dosering en een halve dosering gecombineerd met 2% ammoniumsulfaat ongeveer even goed werken. Beide geven een goede onderdrukking van de hergroei van nieuwe scheuten. Bij alleen een halve dosering Basta (0,5%) bleek de bedekking met de werkzame stof onvoldoende. Hierdoor groeiden de niet of onvoldoende geraakte scheuten vanuit de grond verder. Bovendien kwamen de wel geraakte scheuten - in vergelijking met de 1% dosering - weer wat eerder op gang.

Omdat in de proef telkens maar aan één kant van het gewas is gespoten, terwijl in de praktijk vaak tweezijdig wordt gespoten, ziet Van Eck op termijn wellicht toch mogelijkheden om de dosering iets te verlagen zonder verlies van effectiviteit. „Voorlopig adviseren we echter een 1% dosering of een 0,5% dosering aangevuld met ammoniumsulfaat, want daarmee weten we zeker dat het goed werkt.“

## Op tijd terugkomen met Basta

Om het optimale starttijdstip vast te stellen is Basta in de proef zowel zeer vroeg (11 april) als vrij laat (3 mei) toegepast. De late start - waarbij de scheuten al ongeveer 20 centimeter hoog waren - is vooral ingezet om te zien of de ontwikkelde scheuten afgebrand konden worden. Dit bleek echter niet goed mogelijk. De bladeren verdorven tijdens de proef wel, maar de stengels bleven gewoon intact. Bij de (zeer) vroege toepassing bleek dat Basta weliswaar wat trager werkt door het koude weer, maar dat er wel een duidelijke werking is. „Vroeg beginnen is dus beslist aan te raden, want daarmee voorkom je dat je alsnog aan de bak moet om scheuten weg te knippen“, zo stelt Van Eck.

Om helder te krijgen hoe lang de hergroei wordt onderdrukt, is in de demo om de 10 dagen en om de 20 dagen met Basta gespoten. Al gauw bleek dat een interval van 20 dagen te lang is. „Voorlopig begin mei, wanneer de groei het sterkste is, worden de scheuten te groot om ze daarna nog effectief met Basta te kunnen bestrijden“, zo stelt Van Eck. Hij raadt daarom aan om minimaal één keer per tien dagen te spuiten. Bij groeizaam weer kan het zelfs raadzaam zijn om elke week terug te komen met een bespuiting. „Belangrijk is om de nieuwe scheuten goed in de gaten te houden. Zodra er weer nieuwe uit de grond komen die langer worden dan vijf centimeter is een nieuwe bespuiting nodig.“

## Hoe lang doorspuiten?

Hoe lang er precies doorgespoten moet worden met Basta is volgens de teeltadviseur nog lastig aan te geven. „Als opslagregulerend middel is er nog maar weinig bekend van het middel. Alleen in Duitsland is er wat ervaring mee opgedaan, maar dat is allemaal vrij summier“, zo weet Van Eck. Voor de praktijk betekent dit voorlopig een dilemma: bij te vroeg stoppen loop je kans op veel handwerk en bij te laat stoppen is er het risico dat de scheuten niet meer uitlopen. Veel hangt volgens hem af van de groeikracht van het gewas: daar moet de teler zich bij de afweging van wel of niet meer spuiten op richten. „Verder zal de ervaring moeten leren wat op dit vlak de beste strategie is.“

## Basta veilig voor gewas

Tot slot wil Van Eck graag nog even benadrukken dat Basta in de proef geen enkele schade heeft veroorzaakt aan het gewas. Volgens de teeltadviseur leefde tot voor kort onder veel telers het idee dat het middel fytoxisch zou zijn, waardoor er een risico zou zijn van gewasschade. „In onze demoproef hebben we hier helemaal niets van gemerkt. Zelfs bij de planten die vijf keer met de volle dosering zijn gespoten was geen enkele vorm van fytoxiciteit te zien. Bij normaal gebruik is het middel in mijn ogen dus absoluut veilig.“



Adri van Eck is adviseur kleinfruit bij DLV Plant

# 'BIO 1020 prima wapen tegen taxuskever'



René Jochems is eigenaar van adviesbureau GroeiBalans in Zundert

„BIO 1020 is een mooi alternatief voor telers die vastlopen met de chemische bestrijding van taxuskever. Maar ook telers die wat meer richting een biologische aanpak willen zouden dit middel gewoon eens moeten proberen.“ René Jochems schetst in enkele zinnen hoe hij aankijkt tegen het biologische bodeminsecticide BIO 1020. Als eigenaar/adviseur van adviesbureau GroeiBalans heeft hij al enkele jaren ervaring met het middel in de boomteelt. Maar volgens hem kunnen ook kleinfruittelers er baat bij hebben.

BIO 1020 bestaat uit gekookte rijstkorrels die teruggedroogd zijn en waarop de schimmel *Metarhizium anisopliae* is geënt. Door de rijstkorrels in de bodem in te werken komen de sporen van de schimmel in aanraking met de verschillende stadia (eitjes, poppen en larven) van de taxuskever. De schimmel tast het insect vervolgens zodanig aan dat deze sterft.

Een sterk punt van BIO 1020 is dat het de hele cyclus van de taxuskever aanpakt; dus niet alleen de kevers maar ook de larven. „De aanpak is dus breder dan die van chemische middelen, waarmee je alleen de kever doodt. Met BIO 1020 wordt de complete cyclus doorbroken“, zo verduidelijkt Jochems. Hij ziet BIO 1020 daarom vooral als goed alternatief voor telers die vastlopen met de chemische bestrijding van de taxuskever (bijvoorbeeld door resistentievorming of een mindere gevoeligheid voor chemische middelen). Verder is het volgens hem ook een mooi middel voor telers die naar een basissysteem met minimale chemie streven en meer met biologie willen doen.

## Goede ervaringen in boomteelt

In de boomteelt is nu twee seizoenen ervaring opgedaan met BIO 1020, zowel in potten als in de vollegrond. Volgens Jochems zijn de resultaten in potten soms nog wat wisselend, vooral omdat nog niet helemaal duidelijk is hoe de schimmel in dit afgesloten milieu het beste ondersteund kan worden. In de vollegrond zijn de resultaten echter goed. Bij een eerste monitoring van proefpercelen kwam naar voren dat de bestrijding min of meer vergelijkbaar is met die van de chemische alternatieven. In grote lijnen komt dat neer op een bestrijding van 70 tot 90% van de taxuskever. Voor een optimale bestrijding is het volgens de adviseur vooral belangrijk dat de schimmel in een organisch milieu terecht komt. Dat wil zeggen: een luchtige en vochtige bodem zonder storende lagen of andere belemmerende factoren. Ter ondersteuning van de schimmel is het belangrijk om het middel (dosering: ca. 100 kg/ha) eerst goed te mengen met compost en daarna pas in te werken. Een mulchlaag aanbrengen rondom de planten werkt volgens Jochems ook prima.

Omdat BIO 1020 een schimmel is, moet voorzichtig worden omgegaan met (zware) breedwerkende fungiciden. Jochems: „We weten inmiddels dat zware bespuitingen het resultaat kunnen verminderen. Daarbij zijn er trouwens behoorlijke verschillen tussen bedrijven. Telers die hun bodemleven goed op orde hebben, hebben doorgaans veel minder last van tegenwerking door fungiciden.“ Herbiciden en insecticiden hebben - voor zover bekend - geen invloed op de werking van het BIO 1020.

Hoewel BIO 1020 in principe voor één teeltjaar wordt ingezet, verwacht Jochems dat de schimmels - in een goede leefmilieu - ook in het tweede jaar nog een bestrijdingseffect

geven. Hoe groot dit na-ijleffect is, en in hoeverre dit gestimuleerd kan worden, moet echter nog verder onderzocht worden.

## 'BIO 1020 vergt omslag in denken'

Omdat de boomteelt en kleinfruittelt wat betreft de bestrijding van de taxuskever min of meer vergelijkbaar zijn, verwacht Jochems dat de opgedane resultaten in de boomteelt ook voor kleinfruit zullen gelden. „Doorslaggevend voor een succesvolle toepassing is echter dat de gebruiker biologisch durft te denken“, zo stelt de adviseur. „Want, hoe beter de schimmel het in de bodem naar zijn zin heeft, hoe hoger het bestrijdingsniveau zal zijn.“



Taxuskever